

*Katolicke čítanie Spolku Sv. Vojtecha*  
**číslo 3.**

# **Najznamenitejší Pokrm**

**(Sviatost' Oltárna)**

**Napísal:**

**Dr. Jozef Janda msgr**  
prelát, kanonik, gen. vizitátor

**Vydal Spolok Sv. Vojtecha**  
**Trnava 1932**



# Najznamenitejší Pokrm

## (Sviatosť Oltárna)

NIHIL OBSTAT

*Dr. Thomas Stollár,*  
censor.

IMPRIMATUR

Nr. 5229/930.

Tyrnaviae, 18. VII. 1930.

*Carolus Nečasák,*  
vicarius generalis.

# I.

## Pojem Sviatosti Oltárnej

Prevelebná Sviatosť Oltárna je živé telo a krv Ježiša Krista pod spôsobami chleba a vína, na pokrm duše našej . . . Táto sviatosť je preto prevelebná, čiže velebnejšia, ako ostatné sviatosti, keďže skrýva v sebe Ježiša Krista, ktorý je pôvodcom všetkých sviatostí, lebo je v nej prítomný pod spôsobami chleba a vína . . . Oltárnou sa menuje táto sviatosť preto, že sa koná na oltári, kde sa aj zachováva vo dne v noci vo svätostánku. Menuje sa aj eucharistiou, čiže zvláštnou milosťou, lebo je najmilostivejším darom Božím. Menuje sa svätým telom Ježišovým, lebo pod spôsobom chleba skutočne je skryté telo Ježišovo. Menuje sa aj chlebom nebeským, chlebom života, preto že živí a udržuje dušu pre život večný, a keďže zostúpil s neba a pomáha nám do neba sa dostať. Menuje sa aj večerou Pánovou, lebo Kristus Pán pri poslednej večeri ustanovil túto sviatosť. Menuje sa aj stolom Pánovým, keďže nás Pán povoláva ku svojmu stolu, na hostinu. Menuje sa aj prijímaním (communio), spojením, lebo nás všetkých spája s Kristom Pánom. Menuje sa aj najvyšším dobrým, keďže na zemi nič nie je v takej miere hodné našej lásky a oddanosti, ako táto

sviatosť. Cestovným pokrmom, lebo táto veľká sviatosť je pokrmom, ktorý kŕmi, udržuje našu dušu na pútnickej ceste do nebeskej vlasti.

Sviatosť Oltárna mnohonásobne bola predobrazená v Starom Zákone: „Vyviedol Pán Boh zo zeme všeliké stromovie, na pohľad krásne, a na jedenie chutné; tiež strom života vprostred raja; i strom poznania dobrého a zlého.“ (I. Mojž. 29.) — „Melchizedech kráľ sálemský podal v obeť chlieb a víno, lebo bol kňazom Boha najvyššieho.“ (I. Mojž. 14. 18.) — „Desiateho dňa tohto mesiaca nech si vezme každý pre svoj dom a pre svoju čelaď baránka.“ (II. Mojž. 12. 3.) — „Ja vám dám, ako dážd' chlieb s neba; nech vychádza ľud a zbiera, čo na jeden deň stačí. To je chlieb, ktorý vám Pán dal za pokrm.“ (II. Mojž. 16. 4.) — „Mojžiš riekol Áronovi: Vezmi nádobu a naklad' do nej manny . . . a polož pred Pánom k zachovaniu pre vaše pokolenie.“ (II. Mojž. 16. 33.)

Vo Sviatosti Oltárnej je prítomné živé telo a živá krv Pána Ježiša. Keď niekto stojí pred veľkým zrkadlom, vidí dve telá: jedno pred zrkadlom a druhé v zrkadle. Obe telá nie sú skutočné, len to, ktoré je pred zrkadlom. Ale vo Sv. Oltárnej je to ináčej: tam je prítomné pravé telo a pravá živá krv Krista Pána, ktoré mal vtedy, keď bol na zemi.

Túto Sviatosť Oltárnu P. Ježiš založil pred svojím umučením, pri poslednej večeri. Matúš

evanjelista takto to podáva: „Prvého dňa Presníc (maciek) pristúpili učeníci k Ježišovi a riekli: Kde chceš, aby sme pripravili jesť baránka. A Ježiš riekol: Idte do mesta k onému a rieknite mu: Učiteľ vzkazuje: Môj čas je blízko, u teba odbavím Veľkú noc so svojimi učeníkmi. A učeníci spravili tak, ako im Ježiš naložil; a pripravili baránka. A keď sa zvečeralo, uložil sa k stolu so svojimi dvanástimi učeníkmi. A jako jedli, riekol: Veru povedám vám, že jeden z vás ma zradí . . . A keď večerali, Ježiš vzal chlieb a dobrorečil a lámal a dával svojim učeníkom a riekol: Vezmite a jedzte: toto je moje telo. A vzal kalich, vďaky vzdával; a dal im a riekol: Pite z tohoto všetci, lebo toto je moja krv nového Zákona, ktorá sa vyleje za mnohých na odpustenie hriechov.“ (Mat. 26. 17. 28.) — „Syn človeka síce ide, ako je písané o ňom, ale beda človekovi, skrze ktorého Syn človeka bude zradený. Lepšie by mu bolo bývalo, keby sa nebol narodil ten človek. A keď jedli, Ježiš vzal chlieb, dobrorečil, lámal a dával im a riekol: Vezmite, toto je moje telo. A vzal kalich, vďaky vzdával, dal im, a pili z neho všetci. I riekol im: Toto je moja krv Nového Zákona, ktorá bude vyliata za mnohých.“ (Marek 14. 22.) — A dľa sv. Lukáša: „Nebudem piť z plodu viničového, kým nepríde kráľovstvo Božie. A vzal chlieb, vďaky činil a rozlámaval a podal im a riekol: Toto je moje telo, ktoré sa za vás dáva. Toto čiňte na moju pamiatku. Podobne vzal i kalich, keď povečeral, a riekol:

Tento kalich je nová úmluva v mojej krvi, ktorá za vás bude vyliata.“ (Luk. 22. 19.)

„Pred slávnym dňom veľkonočným, keďže Ježiš vedel, že prišla jeho hodina, aby odišiel s tohoto sveta k Otcovi, keď miloval svojich, ktorí boli na svete, až do konca miloval ich . . . A keď omočil chlieb, dal Judášovi.“ (Ján 13. 1.)

Teda pri poslednej večeri Pán Ježiš, ktorý v Káne Galilejskej premenil vodu na víno, premenil chlieb na svoje živé telo, a víno na svoju živú krv. Pán Ježiš bol vtedy živý, teda nemal mŕtve telo, ale živé telo a živú krv. Teda len na živé telo a živú krv jeho sa mohli premeniť chlieb a víno. A tento Kristov úkon bol asi jeho poslednou vôľou čiže testamentom. Veď povedal: „Toto čiňte na moju pamiatku!“ Lenže testament musí byť jasný; význam slov musí byť zreteľný, priamy, a nie prenesený. Keby tak otec na smrteľnej posteli poručil jednému synovi role, druhému dom, a keby ten, čo dostal role, chcel tomu druhému dať dom na obrázku, a nie v skutočnosti, či by to bolo čestné počínanie? Tak aj slová Kristove sa musia brať v skutočnosti, dľa smyslu priameho a bezprostredného, čiže keď Kristus Pán povedal, že ten chlieb je jeho telo, a to víno je jeho krv, ten chlieb skutočne sa premení na živé telo, a víno na živú krv Krista Pána. Kedykoľvek kňaz dľa rozkazu Kristovho vo svätej omši pred pozdvihovaním vypo-  
vie nad chlebom (oblátkou) a vínom v kalichu: Toto je telo moje! Toto je krv moja! — na oltári



nie je už oblátka a víno, ale živé telo a živá krv Pána Ježiša pod spôsobom chleba a vína, čiže zovnútnosť chleba a vína (farba, chuť, sila, podoba, vôňa), zostane, hoci podstata chleba a vína zmenila sa na živé telo a krv Krista Pána.

*Kalvini* tvrdia, že chlieb a víno len znamenajú telo a krv Ježišovu. Takéto tvrdenie je tým najväčším, bezpríkladným nesmyslom. Lebo veď Pán Ježiš nepovedal: Toto znamená moje telo a krv, ale povedal: toto je telo moje a toto je krv moja.

*Luteráni* hovoria, že chlieb a víno sa premení na telo a krv Krista Pána vtedy, keď prijímame. Ani tento svojvoľný výklad nemá podkladu. Lebo veď Pán Ježiš nepovedal: Toto bude moje telo a moja krv, keď budete prijímať, ale určite povedal: Toto je moje telo, toto je moja krv. A potom: kedy sa stane oblátka telom Kristovým? Keď je na perách, na jazyku, keď je v hrdle, alebo v žalúdku? Teda samá neistota, samé hádanie.

Niekoľko by mohol namietat, že ako môže podstata oblátky a vína celkom zaniknúť a ako môže jej miesto zaujať telo a krv Krista Pána?

Keď kňaz nad chlebom a vínom vysloví slová prepodstatnenia, telo a krv Krista Pána zaujme miesto podstaty chleba a vína. Toto bolo dosiaľ potvrdené na 10 všeobecných snemoch cirkevných. Potvrďujú to svätí otcovia a premnohé zázraky. Pôvodcom tejto podivnej veci je sám Pán Ježiš, ktorý „činí veci veľké a nepochopiteľné a

divné, ktorým niet počtu.“ (Job. 9. 10.) Teda čo bolo pred prepodstatením chlebom a vínom, po prepodstatnení je telom a krvou Krista Pána. A to je vec možná u Boha, ktorý „riekol, a stalo sa (všetko), rozkázal a stvorené boly.“ (Žalm 32. 9.)

Ale nech vec ešte lepšie objasní podobenstvo:

Podivné sú účinky hromu a blesku. Hrom udrel do tobolky, ktorej sa nič nestalo, hoci zmyzly z nej kovové peniaze, ktoré v nej boly. Hrom neporušil pošvu, hoci meč, ktorý bol v nej, zmizol. Víno vypáchlo, a sud ostal. Na ostrove Lemnos ženci sa skryli pred búrkou pod jeden dub. Práve ta udrel hrom, ktorý všetkých usmrtil. A podivné: každého našli v tom postoji, v ktorom ho hrom zastihol: jeden sedel, druhý horeznak ležal, tretí klačal atď. To neboli ľudia, ale duše (podstanej časti človeka) zbavené mŕtvoly. A všemožúci Boh, ktorý z ničoho stvoril celý svet, by nemohol zmeniť podstatu predmetu (chleba a vína), tak aby zovňajšok (spôsob) ostal? A či nečítame v Starom Zákone, že Mojžiš svoju palicu, ktorú od Boha mal, hodiac na zem, premenil na živého hada? A keď hada chytil, zasa len palicu mal v ruke. Keď Mojžiš udrel touto palicou na Červené More, ustúpivšie vlny s jednej i s druhej strany pevne stály, ako zo skaly vystavané múry, tak že medzi nimi suchou nohou dnom riečišťa morského bezpečne prešli Židia na breh Arabskej Pustatiny. Aj to vieme, že v Egypte za istý čas všetka voda bola premenená na krv. Keď teda Mojžiš, sluha Bo-

ží mal takú podivnú moc, že stvorené veci tak zázračne premieňal, či všemožúce slovo Ježiša Krista, Boha večného — ktorý s Otcom i Duchom Svätým z ničoho stvoril celý — by nemohol zmeniť a premeniť podstatu vecí? Nebo a zem neboly, a On riekol, a staly sa. Chlieb a víno boly už, ale sa premenily na živé telo a živú krv Krista Pána. Prečo? Preto, že sám Boh riekol, a tak sa to stalo.

Ďalšou otázkou je, ako môžu spôsoby chleba a vína ďalej jestvovať bez svojej podstaty, čiže aby aj naďalej boly chlebom a vínom! Veľkosť, chuť, farba, sila, vôňa a všetky našim telom (myslami) zbadateľné veci ostanú, i naďalej jestvujú, *hoci sa zničí, zmizne podstata vína a chleba*, bez ktorej ako bez podkladu svojho ináče prírodným spôsobom nemôžu jestvovať tie spôsoby. Tieto spôsoby teda sa neopierajú na chlieb a víno, lebo tieto sú zničené. Neopierajú sa na telo Kristovo, ktorý nemá tej farby, sily, chuti atď.; teda sa opierajú spôsoby chleba a vína jedine na všemožúcnosť Božiu. Je to vec nášmu rozumu ťažká, ale Bohu ľahká. Objasníme ju podobenstvom:

Keby bol niekto *takým figliarom*, že by na lampe, visiacej v izbe, naraz zničil šnôru, nádobu a sklo lampy tak, žeby petrolej bez týchto vecí ďalej visel a horel vo vzduchu v tom istom stave, každý by krútil hlavou, ako je to možno bez podkladu. A hľa také niečo je pri Sviatosti Oltárnej. Akonáhle kňaz vysloví nad chlebom a vínom slo-

vá: Toto je telo moje. Toto je moja krv! — chlieb a víno sa zničia — ako u tej lampy nádoba, šnôra a sklo — a bez podkladu ostanú, čiže ďalej jestvujú — ako ten horiaci petrolej — spôsoby chleba a vína (vôňa, chuť, farba, podoba, atď.).

A kto by sa tu nedal viesť slovami viery, podľahol by omylu a sklamal by sa; veď by si myslel, že požíva jednoduchý chlieb a víno, hoci je to už telo a krv Krista Pána.

Rebeka obliekla Jakuba do rúcha Ezauovho; zašila mu ruky do kože kozľacej, spravila kozľa na spôsob diviny, pripravila chlieb a víno, a s týmito vecmi poslala ho k starcovi-otcovi, aby bol od neho požehnaný a právom prvorodenstva i celým rodinným majetkom obohatený namiesto staršieho brata Ezaua. Otec bol slepý. Súdil dľa vône, dľa chuti jedla, považovaného za divinu; dľa hmatu, keď omatal srsť na jakubových rukách inácej hladkých. Keď však prehovoril Jakub, ktorého hlas bol oveľa tenší, ako Ezauov, Izák povedal: „Hlas síce je hlas Jakubov, (ale ruky, ruky sú Ezauove).“ (I. Mojž. 27. 22.) Teda mal súdiť len dľa sluchu, dľa hlasu, a nebol by sa sklamal, nebol by veril a myslel, že je to Ezau, ale by bol veril, že je to skutočne Jakub, mladší syn.

Podobne aj pri Sviatosti Oltárnej netreba súdiť dľa chuti, vône a sily atď., lebo vtedy by sme sa sklamali, mysliac, že je to obyčajný chlieb a víno, ale treba súdiť dľa hlasu, treba veriť slovám: Toto je telo moje, toto je moja krv, a vtedy

sa nesklameme. Mýlnym spôsobom nebudeme považovať telo a krv Krista Pána za obyčajný chlieb a nápoj. Teda spôsoby chleba a vína sú závojom, ktorý zahaľuje božstvo a človečenstvo Kristovo; sú oblakom, ktorý zahaľuje velebnú jasnosť Božiu, kým sme odkázaní len na vieru, až konečne budeme môcť Boha vidieť na nebesiach. Sú tôneou, ktorá zakrýva lúče nebeského Slnka, ktorého skutočnú podobu by náš krehký zrak nemohol zniesť; sú tým múrom, za ktorým je láskavý ženich, aby prevzal naše prosby a rozličné veci.

Konečne, ako je to možné, že všade, aj v tej najmenšej mrvinke oblátky, aj v tej malej kvapke vína celý živý Pán Ježiš je prítomný?

Pri poslednej večeri, keď ustanovená bola preveleb. Sviatosť Oltárna, Pán Ježiš bol živý, lebo až na druhý deň, na Veľký piatok zomrel na kríži: Teda keď povedal: Toto je moje telo; toto je moja krv! — chlieb a víno sa mohli premeniť len na živé telo a živú krv, keďže vtedy ešte len živé telo a živú krv mal Kristus Pán. Lenže telo nemôže byť živé bez krvi; ani krv nemôže byť živá bez tela. A aby bola ruka živá, musí byť celá osoba živá, lebo od osoby oddelený úd alebo oddeľená krv nie je už živá. Teda telo Krista Pána je nerozdeliteľné, lebo je živé. Teda celý Kristus je prítomný v celej sv. hostii, ako i v jednotlivých častiach sv. hostie. Keď sa prelomí sv. hostia na štyri kúsky, v každom kúsku je celý Kristus Pán prítomný. To je asi tak, ako s dušou, ktorá je prítom-

ná v celom ľudskom tele; ale i v jednotlivých údoch toho tela.

Keby niekto skrikol v sieni, kde je desať ľudí, ten hlas celý je prítomný nielen v celej sieni, ale i v ušiach každého prítomného. Keď niekto hľadá do veľkého zrkadla, vidí sa celý v tom zrkadle; a keby sa to zrkadlo rozbilo na 100 kusov, aj vtedy v každom kuse vidí sa celým človek, stojáci pred zrkadlom. Teda keby naraz štyria kňazi slúžili sv. omšu v jednom a tom istom chráme, pri pozdvíhovaní na každom oltári by bol Pán Ježiš celý prítomný. Asi tak je to, ako so slnkom, ktoré v tej istej dobe svieti na veľtisíc miest, a ľudia jednako všade vidia celé slnko, na každé z tých miest svieti slnko celé.

## II.

# Sviatosť Oltárna je naozaj telom a krvou Krista Pána

Na smrť odsúdený Seneka svolal k sebe svojich priateľov a povedal im: Odbila hodina, na veky sa lúčim s vami. Chcem vám nechať pamiatku po sebe. Prijmite príklad môjho života.

Od pohana bola to krásna pamiatka. Lenže Pán Ježiš oveľa viacej urobil za nás, oveľa väčšiu pamiatku nám zanechal. Pred smrťou shromaždil okolo seba svojich učeníkov, ktorým zanechal nielen príklad svojho svätého života, ale až do konca sveta nás chcel milovať. Svoje telo a krv nám zanechal čo dedičstvo, takrečeno seba chcel vštepiť do svojich privržencov, aby jeho citty prenikaly naše srdcia, aby v nás žil, aby skrze sväté prijímanie premenil ľudskú prirodzenosť, aby sme sa mu stali podobní.

1. Že nám Pán Ježiš vo Sviatosti Oltárnej zanechal svoje živé telo a živú krv, to vieme z jeho božského sľubu.

Raz P. Ježiš za Galilejským morom veľké množstvo nábožných poslucháčov nasýtil zázračne rozmnoženými 5. jačmennými chlebami a 2 pečenými rybami. Zadívení ľudia ho chceli mať

za kráľa, on však odišiel do Kafarnauma. Ale aj ta prišiel ľud za ním. Tu im P. Ježiš povedal: „Hľadáte ma nie preto, že ste videli zázraky, lež preto, že ste jedli z chlebov a nasýtili ste sa. Snažte sa dostať pokrm, nie ktorý sa kazí, lež ktorý trvá do života večného; ktorý Syn človeka dá vám, lebo tohoto spečatil Boh, Otec . . . Nie Mojžiš dal vám chlieb s neba, lež môj Otec dáva vám pravý chlieb s neba. Lebo chlieb Boží je ten, ktorý s neba sostúpil a dáva život svetu: Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nebude lačnieť; a kto verí vo mňa, nebude nikdy žízniť . . . Ja som živý chlieb, ktorý som s neba sostúpil . . . Ne-reptajte medzi sebou. Nikto nemôže prísť ku mne, iba keď ho Otec priťahuje, ktorý mňa poslal; a ja ho vzkriesim v posledný deň . . . Ja som chlieb života. Vaši otcovia jedávali na púšti mannu, a zomreli: Toto je chlieb s neba sostupujúci: aby neumrel, kto z neho bude jesť. Ja som chlieb živý, ktorý som sostúpil s neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, žiť bude na veky. A chlieb, ktorý ja dám, je moje telo svetu na živobytie . . . Jestli nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe života. Kto jie moje telo a pije moju krv, má život večný, a ja ho vzkriesim v posledný deň. Lebo moje telo opravdive je pokrmom; a moja krv je opravdive nápojom. Kto jie moje telo a pije moju krv, prebýva vo mne a ja v ňom . . . Toto je chlieb, ktorý s neba sostúpil. Nie jako (vaši) otcovia jedávali mannu a pomreli. Kto jie tento



chlieb, bude žiť na veky . . . Mnohí z jeho učeníkov, keď to počuli, riekli: Tvrdá je to reč, ktože ju môže počúvať? . . . Pán Ježiš však neodvolal, neopravil svoje slová, ale povedal: „Toto vás pohoršuje?“ A hoci „odvtedy mnohí z jeho učeníkov odišli zpiatky a viac už s ním nechodili“, Ježiš nič neodvolal, a len 12 apoštolom povedal: Či i vy chcete odísť? Odpovedal mu Šimon Peter: Pane, ku komu pôjdeme? Ty máš slová života večného!“ (Ján 6. 26. 61.)

Poznámky sv. Otcov:

*Sv. Ján Zlatoústý* píše: Keď chce Pán Boh dačo spraviť, čo považujú ľudia za neuveriteľné, vopred pošle obraz a tónu tej veci, aby sa takto pripravili ľudia k prijatiu pravdy. Aby nezavreli svoj rozum a srdce pred prijatím pravdy. Bohu verme vo všetkom; nesmieme mu protimluviť, keby sa to aj protivným zdalo byť naším smyslom a rozumu. Veď slovo Božie prevyšuje naše smysly, náš rozum. Vo všetkom, najmä však v tajomstvách máme hľadiť nielen na to, čo nám leží pred očami, ale aj Božie slová si treba všímať. Lebo slovo Božie nemôže nás nikdy oklamať, kým smysly nás často klamú.

*Sv. Hilár*, učiteľ Cirkvi píše: „Božské veci nemajú byť posudzované v ľudskom, alebo svetskom smysle. Čítajme, čo je napísané; rozumejme tomu, čo čítame, potom však nech pracuje dokonalá viera. Či nepovedal sám Pán Ježiš, že jeho telo je opravdivým pokrmom, a jeho krv je opravdivým

nápojom; a kto jie jeho telo a pije jeho krv, ten ostane v Ňom; a Kristus ostane v ňom! Tu sa nedá pochybovať z ohľadu opravdivosti jeho tela a krvi. Avšak dľa slov samého Krista Pána aj dľa viery našej, jedine spásonosnej, je to opravdivým telom a opravdivou krvou. A požívanie tohoto pokrmu a nápoja má ten účinok, že sme my v Kristovi; a Kristus je v nás.

A sv. *Peter Zl.* hovorí: Kristus povedal: Ja som chlieb, ktorý sostúpil s neba! Kristus je tým chlebom, ktorý bol skrytý v živote svätej panny; v tele nakysol, v trápeniach bol miesený, v peci hrobu bol pečený; v cirkvi sa zachováva, na oltároch sa obetuje, veriacim sa podáva každodenne.

2. Aj pri poslednej večeri, celkom jasne slúbil P. Ježiš, že jeho opravdivé telo a krv požívame čo pokrm a nápoj duševný. Keď P. Ježiš pri poslednej večeri i s apoštolmi jedol z veľkonočného baránka a z nekvaseného chleba, vzal do svojich rúk chlieb a riekol: „Vezmite a jedzte, toto je telo moje“ (Mat. 26.). „A vzal kalich . . ., dal im a riekol: Pite z tohoto všetci, lebo toto je moja krv Nového Zákona, ktorá sa vyleje za mnohých na odpustenie hriechov. Toto čiňte na moju pamiatku.“ Neomylná Cirkev Kristova v doslovnom smysle berie tieto slová. Niet nijakej príčiny a podkladu k tomu, aby sa tieto slová v prenesenom smysle brali, ako to robia kalvíni svojvoľne a celkom povrchné, keď tvrdia, že ten chlieb a to víno

nie je telom a krvou Kristovou, ale len pamiatkou poslednej večeri, že chlieb a víno nám len pripomína telo a krv Kristovu. Keby títo mali pravdu, vtedy by Pán Ježiš pri poslednej večeri úprimne bol musel povedať: Tento chlieb a toto víno považujte za pamiatku môjho tela a mojej krvi. Pán Ježiš však nehovoril tak, *teda ubohí inoverci sú v nešťastnom omyle a zkazonosnom blude.*

Pána Ježiša celý svedomitý svet považuje za učiteľa pravdy, ktorý prišiel na svet, aby hlásal večné pravdy náboženské. A na svoje vznešené povolanie nezabudol ani na chvíľu. Teda hlásal pravdy a nie skryté a záhadné slová, aby si musel svet hlavu lámať nad nimi. Uňho boli slová večného života, On učil v pravde cesty Božie, teda nemohol schválne skryť svetlo pod nádobu; či mohol hovoriť schválne tak, aby jeho reči nerozumel svet pre nejasnosť? A keď sľúbil svoje telo za pokrm a svoju krv za nápoj, Židia šomrali; učeníci ho opúšťali, že je to tvrdá reč, aby jeho telo bolo pokrmom a jeho krv nápojom. Teda keby sa mohly jeho slová brať v prenesenom, kalvínskom smysle, jeho povinnosťou by bolo bývať pri poslednej večeri povedať to svojim dôverným priateľom, apoštolom, za ktorých sa modlil (Ján 17.) aby boli s nim jedno. A práve on by bol chcel podrývať túto svornu jednotnosť nejasnou rečou? Avšak celkom jednoducho a jasno by bol mohol povedať, že je to len pamiatka jeho tela a krvi, keby jeho slová opravdu tento prenesený

smysel boly maly . . . A potom aj rozkaz dal apoštolom, aby to aj oni podobne činili na jeho pamiatku. A veď zákon musí byť jasný; zákony sa vynášajú v doslovnom, a nie prenesenom smysle. Svoju krv nazýva krvou Nového Zákona.

Napokon nesmieme nechať nepovšimnutú tú okolnosť, že stalo sa to pri jedení veľkonočného baránka, ktorý bol predobrazom toho, čo sa potom naozaj stalo. Veľkonočný baránok bol smiernou obetou za hriechy, vďakoobetou za dobrodenia, spolu však aj obetným pokrmom, ktorý sa nemohol jesť v obraze, ale Židia skutočne ho museli jesť, aby sa spojili obetujúci s obeťou. Aj P. Ježiš je baránkom Nového Zákona, chcel byť obeťou a obetným pokrmom naraz. Chcel byť neprestajnou nekrvavou obeťou za hriechy sveta a vďakoobetou za krvavé vykúpenie na kríži. A jako On je nie v obraze, ale skutočne veľkonočným baránkom Nového Zákona: tak chcel byť aj obetným pokrmom skutočným a nie vyobrazeným, aby sme ho nie vyobrazene, ale skutočne požívali, a skutočne sme boli spojení s ním. Ináčej, keby mal byť chlieb a víno poslednej večere len pamiatkou jeho umučenia, súcejší spôsob by bol k tomu našiel. Chlieb a víno prírodne nám pripomína pokrm a nápoj, ale nie muky a smrť.

Ale čože by sa povedalo o otcovi, ktorý by tak chcel potešiť svoje deti, nad jeho smrťou smútiace, žeby spravil záveš, v ktorej tak by chcel

dokázať lásku k nim, že by im zanechal znak svojho veľkého domu; čiže obraz domu?

Teda aj lásku Ježišovu k nám, ktorý za nás zomrel, veľmi by snížilo, keby len znak svojho tela a krvi nám bol zanechal namiesto toho, aby sa naša duša krmila jeho opravdivým telom a dušou.

Sv. Otcovia, títo osvietení učenci podobne vysvetľujú preveleb. Sviatosť Oltárnu.

Sv. Cyril píše: Keďže sám Pán Ježiš nás uistil, že je to jeho telo, kto by sa tu opovážil pochybovať? A keď sám P. Ježiš povedal: Toto je moja krv, kto by mohol myslieť, že je to nie tak?

P. Ježiš premenil v Káne vodu na víno, a to by sme neverili, že víno premení na svoju krv? Keď na zemskej svatbe urobil taký neslýchaný zázrak, či neuveríme ešte skoršie, že svoje telo a krv dá za pokrm synom svojim ženich?

Pred veriacim maliarom Leonardom inoverci tupili vraj slepú vieru katolíkov, ktorí veria v skutočnú prítomnosť Krista Pána vo Sviatosti Oltárnej. Maliar nakreslil obraz, na ktorom pri Kristovi boli dvaja reformátori: Luther a Zwingli. Pod Kristom stály slová: Toto je telo moje; pod Lutherom boly slová: Toto bude telo moje, keď ho príjmem. — Pod Zwinglim: Toto znamená moje telo! A celkom na spodku stála otázka: Ktorý z týchto troch má pravdu . . . Obraz odovzdal posmeškárom, ktorí hneď zbadali svoju slabosť a celkom umĺkli.

Vrtkavý cisár Heliogabal povolal svojich najvyšších radcov na hostinu. Jedálňa bola nádherne ozdobená, náčinie bolo drahocenné. S veľkou eleganciou nosili sluhovia jedlá na stoly. Lenže jedlá neboly opravdivé, ale z dreva vyrobené a tak umelecky zafarbené, že hostia zbadali to až vtedy, keď si chceli z nich brať. Hladnejší šli domov, ako prišli.

Podobne si počínajú tí, ktorí tvrdia, že Svätosť Oltárna je len znakom, obrazom, napodobneným tela a krvi Krista Pána, ktorý nepovedal: Moje telo je také, ako pokrm, moja krv je taká, ako nápoj! — Ale povedal: Moje telo je opravdive pokrmom, a moja krv je opravdive nápojom. Preto píše aj sv. Pavel apoštol prvým kresťanom: „Požehnaný kalich, ktorý požehnávame, či nie je zúčastnením sa na krvi Kristovej? A chlieb, ktorý lámeme, či nie je zúčastnením sa na tele Pánovom?“ (I. Kor. 10. 16.)

Archanjel Rafael zjavil sa Tobiašovi v podobe Azariašovej. Boh sa zjavil Abrahامovi v podobe mužskej; Duch Sv. zjavil sa pri krste Kristovom v podobe holubice, na Turíce v podobe ohnivých jazykov; Ježiš sa zjavil Magdalene v podobe záhradníkovej; Ježiš sa zjavil dvom učeníkom idúcim do Emausa v podobe pcestného cudzinca: teda pri poslednej večeri mohol dať apoštolom svoje telo a svoju krv v podobe (pod spôsobom) chleba a vína za pokrm. A či neučinil s pomocou Božou Eliaš to, že horkú vodu premenil na

sladkú? A Syn Boží by nemohol premeniť chlieb a víno na svoje telo a krv?

3. Tak apoštolovia, ako aj Cirkev Kristova verili a takýmto spôsobom a v takomto smysle učili toto hlboké tajomstvo . . . O prvých kresťanoch píše sv. Lukáš ev.: „Tí teda, ktorí prijali Petrovu reč, boli pokrstení, a pripojilo sa v ten deň okolo troch tisíc duší. A zotrvali v apoštolskom učení a účastenstve na lámaní chleba a v modlitbách. A každodenne vytrvali jednomyseľne v chráme, lámali chlieb po domoch a prijímali pokrm s veselým a úprimným srdcom . . . — „V prvý deň v týždni, keď sme sa síšli lámať chlieb, Pavel prehovoril k nim.“ — „Ako k múdrym mluvím, vy sami posúďte, čo povedám.“ (I. Kor. 10. 15.) — „Pán Ježiš v tú noc, v ktorú bol zapredaný, vzal chlieb; a keď ďakoval, lámal a riekol: Vezmite a jedzte, toto je telo moje, ktoré sa vydá za vás. Toto čiňte na moju pamiatku. Podobne i kalich, povečeral, a riekol: Tento kalich je nová úmluva v mojej krvi. Toto čiňte, koľko ráz koľko budete piť, na moju pamiatku. Lebo kedykoľvek budete jesť tento chlieb, a piť tento kalich, budete zvestovať smrť Pánovu, kým neprijde. A tak ktokoľvek bude jesť tento chlieb, alebo piť kalich Pánov nehodne, vi-  
nen bude tela a krvi Pánovej. Preto nech človek zkúša sám seba; a takto nech jie z tohoto chleba a pije z kalicha. Lebo kto nehodne jie a pije, ten jie

a pije si súd, keďže nerozsudzuje telo Pánovo.“ (Kor. I. 11. 23).

Veľká žaloba proti prvým kresťanom vznikla z toho upodozrievania, že kresťania pri svojich bohoslužbách požívajú ľudské mäso, k čomu vraj deti vraždia. Židia a odpadlý čarodejník Šimon to tvrdili o kresťanoch. Neskôr niektorí slabší kresťania v hrozných mukách povedali, že kresťania požívajú telo a krv. Toto všetko však vzniklo len z nedorozumenia a z mýlného výkladu nauky o Sviatosti Oltárnej, kde naozaj sa požíva telo a krv Pána Ježiša.

Keď bol r. 177. Photus, 90 ročný starec upodozrievaný z toho, že požíva ľudské mäso, takto prehovoril: Akože by to bolo možné, aby požívali telo svojich vlastných dietok takí ľudia, ktorí ani mäso obyčajných zvierat nejedia? My ľudské mäso nejeme, my deti nezabíjame.“

Pre toto tajomstvo od rána do večera bola mučená pobožná panna Blandina, ktorá povedala sudcovi: „Ja som kresťanka. U nás sa nekoná nič zakázaného.“

Teda keby prví kresťania neboli verili, že to, čo požívali pri večeri Pánovej, je naozaj telom a krvou Kristovou, aký smysel by to malo, že pre toto hlboké tajomstvo neľakali sa najhroznejších múk a najstrašnejšej smrti? Z akej príčiny by boli v tajnosti držali toto hlboké tajomstvo, keby boli považovali večeru Pánovu len za znak tela a krvi Krista Pána? Boli by mohli len toľkoto povedať:



My sme nevinní, my jieme len jednoduchý chlieb, pijeme len obyčajné víno. A tento chlieb a víno sú len znakom a pamiatkou toho tela, ktoré bolo kedysi na kríž pribité, a tej krvi, ktorá bola za nás vyliata. Takto by boli odstránili všetky príčiny a príležitosti hrozného umučenia. Ale oni to nepovedali; radšie zomreli, ako by boli toto hlboké tajomstvo zradili a zapreli svoju vieru, že je Kristus vo Sviatosti Oltárnej skutočne prítomný.

*Sv. Klement Alexandrijský* poznal tie najznamenitejšie kresťanské osady. Napokon v Alexandrii prijal sviatosť krstu. Biskup Demetrius ho poveril vedením katechetickej školy, kde sa vysvetľovalo náboženstvo kresťanské a vyvracaly sa rozličné bludy. Vycvičení školáci sa rozposielali na všetky strany, aby bránili a chránili kresťanov proti pohanom. Bezprostredne spolužil s niekoľkými učeníkmi apoštolskými. O týchto píše: „Títo sejú do našich srdc semä kresťanského učenia, ktoré prevzali od svojich predchodcov, apoštolov.“ Teda Klement dobre musel poznať apoštolské učenie. V jednom svojom diele píše, že Pán Ježiš nám dáva svoje telo a krv; teda máme sa usilovať prijať a zachovať ho vo svojom srdci. O láskavosti Pána Ježiša takto píše: Vezmite a jedzte moje telo; pite moju krv. Tento celkom zvláštny pokrm nám dáva Pán; on podáva svoje telo; on vylieva svoju krv.

O kňazovi *sv. Lucianovi* čítame, že majúc sviazané ruky a nohy, horeznak ležal v žalári; ku

sv. omši potrebné predmety dal si položiť na svoje prsia, prepodstatnil ich, a prijímal on i všetci prítomní.

Keď bol sv. Tomáš Villanovský arcib. vo Valentii, volali ho k chorému, ktorý skôr ako by umrel, chcel mu rozpovedať istý prípad z doby svojej mladosti. Jeho zpráva znela: Ja som synom židovských rodičov. Moji rodičia mali možnosť, aby ma bedlive vychovali. Raz ma ďalej poslali s istým židovským chlapcom. Dôverne sme sa shovárali o príchode Vykupiteľom, ktorého Židia očakávajú, a o ktorom sme už tak veľa počuli hovoriť. Čím dlhšie trval náš rozhovor, tým väčšia bola naša túžba, keby prišiel, kým my žijeme, aby sme ho mohli vidieť. Naraz sme uzreli veľmi jasné svetlo v chotári. A keďže som často počul od matky, že kedykoľvek by som videl nebesia otvorené, aby som vždy prosil niečo od Boha. Obaja sme padli na kolená a prosili sme od Boha, aby nám ukázal túžobne očakávaného Vykupiteľa. A hľa, uprostred toho veľmi jasne osvieteného priestora sme videli kalich, nad nim oblátku, ako je to v obyčaji u kresťanov, hore sa dvíhať. S podivením sme hľadeli na ten zjav. Ale sme boli aj veľmi potešení, lebo sme zvedeli, kto je Vykupiteľom, za ktorým sme tak veľmi túžili. Zo strachu sme to pred rodičmi nespomenuli, jednako však účinkom tohoto podivného zjavu som sa neskôr stal kresťanom. Čo sa stalo s mojim druhom, neviem.“ Potom

chorý vyslovil žiadosť, aby prípad bol po jeho smrti uverejnený. Sv. Tomáš však poznamenal, že také zjavy sú potrebné viacej nevercom, ako veriacim dušiam. A my, naozaj, nepotrebujeme, aby sa nám skvele jasný kalich i s oblátkou objavil vo vzduchu, keďže každodenne sa pozdvihuje tak kalich, ako aj sv. hostia pred očami a zrakom viery vidíme drahé telo a krv P. Ježiša, teda samého Vykupiteľa svojho.

### III.

## Moc prepodstatnenia dal Kristus Pán aj apoštolom

Pán Ježiš dal aj apoštolom tú moc, aby mohli premieňať chlieb a víno na jeho telo a krv, týmito slovami: „Toto čiňte na moju pamiatku.“ Od apoštolov prešla táto moc na biskupov a kňazov, ktorí túto moc uplatňujú vo sv. omši, keď pred pozdvihovaním hovoria slová Ježišove nad chlebom a vínom: Toto je telo moje! Toto je krv moja! Teda v čase pozdvihovania nie je už na oltári chlieb a víno, ale opravdivé telo a opravdivá krv Krista Pána pod spôsobami chleba a vína. Pod spôsobami rozumie sa to, čo sa dá vnútornými smyslami zbadať, ako je: podoba, farba, chuť, sila atď.

Túto moc biskupov a kňazov potvrdzuje aj svedoctvo sv. Otcov a učiteľov Cirkvi Kristovej.

*Sv. Irenej* píše: „Keď sa nad kalichom, v ktorom je víno a voda, a nad lámaným chlebom vyslovia slová Božie, hneď sa premenia na telo a krv Krista Pána.“ — *Sv. Efrem* píše: „Never, že chlieb a víno, ktoré tu vidíš, sú i naďalej chlebom a vínom: modlitbou kňazovou a sostupom Ducha Sv. chlieb sa na telo, a víno na krv preme-

ni.“ — *Sv. Ján Zlatoústý* svedčí: „Keď vidíš toto sviatostné telo na oltári, povedz: Skrze toto telo úfam obsiahnuť nebo, jeho všetky majetky a život večný. Tomuto telu sa klaňali v jaslách traja králi s bážňou a svätým strachom. Skrze tajomstvo tohoto tela zem sa stane nebom. Len treba otvoriť bránu nebeskú a každý sa presvedčí, že je to tak. Toho Najvznešenejšieho, ktorého vidieť v nebi, uvidíš aj na zemi. Neukážem ti anjela, ani archanjela, ani samé nebo, ale samého Pána neba. A toho vidíš, ba chytíš, ba požívaš na zemi.“

Istý turecký cisár rozkázal zajatcovi, katolíckemu kňazovi, aby konal pred nim obeť omše svätej. Po prepodstatnení musel mu kňaz sv. hostiu ukázať. Dlho hľadel na ňu, až napokon poznamenal: Naozaj, veľkou je viera katolíkov!

Preto to povedal, lebo videl len oblátku.

Poznámka cisárova bola múdra. Len veľká viera môže vidieť prepodstatnenie; a toto poznanie je veľkou odmenou viery. Viere stačí počuť: toto je telo Kristovo, toto je krv Kristova!

Svetochýrny grécky maliar Nikostrates verejne vystavený obraz gréckej krásavice Eleny celé hodiny obdivoval. Nevedel sa nasýtiť krásou tohoto umeleckého diela, pred ktorým stál celé hodiny. A keď sa ho ktosi spýtal, čo tam vie toľko obdivovať, povedal: Ó, keby si mojím zrakom hľadel na ten obraz, nepýtal by si sa ma tak nemúdre!

Asi takto by odpovedal nábožný človek, ktorý najväčšiu radosť nachádza v prevelebnej Sviatosti Oltárnej a za najblaženejšie považuje tie chvíle, ktoré môže venovať poklone, obdivujúc najhlbšie tajomstvá viery, nádeje a lásky.

Dľa sv. *Františka Salezského* vo francúzskom meste Javernay bolo vo zvyku na tribúne ozdobenej sviecami a drahými kobercami v isté dni verejne vyložiť prev. Sviatosť Oltárnu na celú noc. R. 1608. pripadlo to na 25. mája. Keď sa ľud vzdialil, a aj kostolník odbehol, chytil sa jeden koberec a za krátky čas zhorela celá tribúna. Ale hľa, monštrancia so sv. hostiou neporušená visela vo vzduchu. Celé mesto sa sbehlo. Kňaz úctyplne chcel monštranciu složiť, ale nemohol. Konal tam potom spievanú sv. omšu a po pozdvihovaní sa monštrancia sama začala pomaly spúšťať na oltár, pričom bolo počuť hlas zvončoka. Keď toto ľudia počuli, padali na kolená a nahlas volali s pokornou vrúcnosťou: Pochválená a pozdravená buď prev. Sviatosť Oltárna! Na vďačnú pamiatku tejto zázračnej udalosti každý rok sa tam v kostole slúžila spievaná sv. omša s vyloženou Sviatosťou Oltárnou. A zázrak sa zopakoval. Trvalo to cez mnohé roky v prítomnosti veľa tisíc pútnikov. Aj sv. František Salezský tu putoval, aby sa klaňal zázračnej svätej hostii.

## IV.

### **Sviatosti Oltárnej prináleží poklona**

Pred Sviatosťou Oltárnou máme na kolená padnúť a prítomnému Pánu Ježišovi sa klaňať s najhlbšou pokorou a vnútornou vrúcnosťou, lebo si to Pán Ježiš prehojne zasluhuje svojou veľkou láskou k nám, ktorú prejavuje v prev. Sviatosti Oltárnej. „Či to uveriť, žeby Boh prebýval s ľuďmi na zemi? Jestliže nebe a nebesia nebies nemôžu ňu obsiahnuť, o koľko menej tento dom, ktorý som vystavil?“ (II. Par. 6.18.) — „Chudobní ješť budú, a nasýtia sa: a tí chváliť budú Pána, ktorí ho hľadajú, živé budú srdcia ich na veky.“ (Žalm 21. 27.) — „Chlieb anjelský jedával človek. Potravy im soslial do sýtosti.“ (Žalm 77. 25.) — „Veľké sú Pánove skutky, vyhľadané podľa všetkej jeho vôle. Sláva a velebnosť je jeho konanie: spravodlivosť jeho oslava na veky vekov. Pamiatku postavil svojim divom; láskavý a milosrdný je Pán. Pokrm dal tým, ktorí sa ho boja, večne pamätá na svoju smluvu.“ (Žalm 110. 2-5.) — „Moja rozkoš je bývať so synami ľudským.“ (Prísl. 8. 31.) — „Podťe, jedzte môj chlieb a pite moje víno.“ (Prísl. 9. 5.) — „Tvoj ľud krmil si chlebom anjelským a dával si im bez práce chlieb z neba hotový, majúci v sebe všetku rozkoš a lúbeznosť

všetkej chuti.“ (Múdr. 16. 20.) Keď miloval svojich, ktorí boli na svete, až do konca miloval ich.“ (Ján 13. 1.)

Vtipné sú slová sv. Jána Zlatoústeho: „Ježiš všetko učinil, čo milovník urobiť má; vo Sviatosti Oltárnej vidí človek len zázrak a lásku . . . Ale ktorý pastier už vtedy miloval svoje stádo tak, že by ho bol chcel svojím telom kŕmiť a svojou krvou napájať? Hľa, veľká túžba, ktorá núti Spasiteľa, aby s nami ostal. Toto je vlastnosťou horúcej lásky. Ó, podivná dobrotivosť Božia! Sedí na pravici Božej, a my sa ho môžeme dotýkať, odovzdáva sa tým, ktorí ho chcú prijať a objímať.“ — A sv. Augustín hovorí: „Mám odvahu tvrdiť, že Boh, hoci je všemohúci, nemohol nám viacej dať; hoci je nanajvýš múdry, nevedel nám viacej dať; hoci je najbohatší, už nemal nám čo dať, ako čo nám dal vo Sviatosti Oltárnej. A preto miluj ho, veď z lásky k tebe sa skryl pod spôsoby chleba a vína, ktoré premenil na svoje telo a krv, aby seba tak snížil a teba povýšil a spojil svet večný s tvojou pomínernosťou.“

Utešene je znázornená láska sviatostného Spasiteľa bájkou o vodnom vtákovi pelikánovi: Na kraji severného mora žil veľký, snehobiely vták. Jeho mladé sedeli v hniezde na skale nad morom. Vták tak svoje mladé, ako aj seba kŕmil rybami, ktoré vo dne lovil. V noci svojím telom sohrieval svoje mladé. Naraz však nastala veľmi tuhá zima. Celé more za krátky čas bolo ľadom



pokryté. Vták vyšklbal si veľa peria, zakryl ním svoje mladé, a odletel ďaleko ryby loviť pre mladé. Ďaleko zaletel, ale more všade bolo hrubým ľadom pokryté. Bez pokrmu smutno sa vrátil k svojim mladým. Tieto už zďaleka otváraly svoje zobáčky. Boly hladné, lebo už od predošlého dňa nič nejedly. Starý pelikán nemohol zniesť prebolestné hlasy svojich mladých. Znovu si vyšklbal veľa peria, aby ich ešte lepšie zakryl a zasa odletel na veľmi odľahlé kraje, pokrm hľadať. Lenže beda. Voda bola všade zamrznutá. V zúfalstve dal sa do ľadu, pyskom ho začal rúbať, ale ľad nepreboril. Pysk mu krvácal, ľad bol krvou zafarbený. Ešte smutnejší sa vrátil domov k mladým. Zďaleka počul ich prežalostný piskot. Div sa mu srdce nepuklo od žiaľu a bolesti. Ale pomôcť im nemohol. Nastala tmavá, veľmi nepríjemná noc. Hrozný víchor zúril. Pelikán sedel v hniezde smutno, zúfale, krýdlami zakrýval a sohrieval svoje mladé, brániac ich takto pred ľadochladným vetrom. Pri svitaní mladé sa zobudily. Veľmi boly hladné; znovu robily prežalostný piskot, otváraly svoje zobáčky, aby im starý dal pokrmu. Tento ešte raz sobral všetku svoju silu a znovu sa vybral na cestu. Šiel medzi ľadové vrchy. Nikde však nemohol najstť potravu. Všade bol hrubý, tvrdý, nemilosrdný ľad, ktorý nechcel dožičiť pokrmu hladným pelikánčatom. Cítil, že už aj on veľmi slabne, že veľmi ztráca silu. Lenže na tomto veľmi odľahlom mie-

ste, ďaleko od svojich mladých nechcel zahynúť. Sobral všetku silu a letel nazad, k svojim mladým. Tieto medzitým vypadly z hniezda a polozmrznuté ležaly na ľade. Starý ich pokládol do hniezda, pozakrýval perím a teplotou svojho soslabnutého tela ich sohrieval. O chvíľu mladé sa sobraly, vyškriabaly sa na chrbet starého a svojím žalostným štebotom pýtaly od neho pokrm. Starý pelikán na to vlastným zobákom zranil si prsia. Tečúcu krv mladé pyskami chytaly a pily, ustavične hľadiac hore. Potom sa utiahly pod starého. Vôbec nezbadaly, že starý sa s času na čas trasia od smrteľnej slabosti, od hladu, zimy a ztraty krvi. Keď sa mladé vyspaly a zobudily, zasa pýtaly jesť. Nezbadaly, že hlava starého je už sklopená a oči sklenené. Starý však jednako ešte raz sa prebral, znovu si rozranil prsia, aby mladé znovu nasýtil svojou krvou. — Znovu prišla hrozná noc. Strašný vietor fučal. Mladé tíško ležaly pod starým, chránené súc od zimy. Na svitanie sa zobudily. Otváraly pysky, pýtaly jesť od starého, ten sa však už nepohol. Vyškriabaly sa mu na chrbet, žiadaly jesť, ale márne. Zhynul od veľkej ztraty krvi, hladu, od veľkej bolesti a strašnej zimy . . . Mladé sa rozpamätaly, odkiaľ dostaly posledne pokrm. Preto skryly sa pod starého a samy začaly šklbať a trhať zaschnutú ranu na prsiach starého. Krv však už netiekla. Ešte silnejšie ďobaly a jedly z jeho tela. Keď sa nasýtily, zasa sa daly do kopy pod starého a dobre sa vy-

spaly. Tak to robievaly až dorástly. Medzitým zima popustila. Mladé po niekoľkých dňoch daly sa na krýdla a odletely. Už si samy mohli loviť ryby a tak onedlho celkom zabudly na starého.

Starý pelikán vyobrazuje sviatostného Spasiteľa, ktorého sv. Tomáš Aquinský nazýva verným pelikánom. A naozaj: veľká podobnosť je medzi tým opísaným pelikánom a sviatostným Spasiteľom. Zamrznuté, pusté more nepriateľské so svojimi víchormi vyobrazuje svet. Skala vyobrazuje skalú sv. Petra; hniezdo zobrazuje Cirkev Kristovu. Láskovosť Božia aj nás vložila do Cirkvi sv. krstom. Pelikán obetavou námahou dal si záležať na dobrobyte mladých; svoje prsia si rozranil, aby ich mohol kŕmiť svojou krvou, ba i svojím telom. Tak aj Pán Ježiš: dal si na kríži otvoriť svoj bok, aby vyliatou krvou svojho najlákavejšieho srdca zachránil duše svojich detí od večnej smrti. A či aj okrem toho nás nekŕmi P. Ježiš svojím telom a svojou krvou vo svätom prijímaní? „Jestli nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe života.“ (Ján 6. 54.).

Hľa, prepodivná láska božského Pelikána! Keby tak ten vták mimoriadnym zázrakom bol býval vzkriesený, a jeho mladé by boly maly rozum a citlivé srdce, ach, ako vysoko by si ho boly vážily, všemožným spôsobom by sa mu boly vďačily . . . A hľa, Pán Ježiš, ktorý skutočne vykŕvácal a prebolestne zomrel na kríži, vstal z

mŕtvych a stále je medzi nami vo Sviatosti Oltárnej. Teda akí máme byť proti nemu! A jednako, koľkí zabúdajú naň, ba ho trápia, prenasledujú nevšímavosťou, zanedbávaním prijímania, alebo azda i hriešnym prijímaním. A aj ty, drahý čitateľ, mohol by si byť taký surový, nevďačný?!

Počujme ešte jednu historku: Kariensky kráľ Mansol veľmi miloval svoju manželku, a aj ona s mimoriadnou láskou lnula k svojmu manželovi. Keď jej manžel zomrel, dala mu postaviť krásny náhrobný pomník, a nebolo dňa žeby ho nebola spomínala s povďačnou láskou. A ešte niečo: Spoločniť dala jeho kosti a z jeho popola každý deň požila trošku v nápoji, mysliac si, že tak jej manžel ožije v nej samej. Takto užila všetky ostatky svojho manžela. Ale povedzme, žeby tento Mansol kráľ ešte pred svojou smrťou bol nariadil tento nápoj, aby takto prejavil svoju najútlejšiu lásku k svojej manželke: v tomto by sme videli predobraz veľkej lásky sviatostného Spasiteľa. Veď či on jasne nekáže, aby sme jedli jeho telo, pili jeho krv? On chce byť vradený do našej bytosti, chce sa premeniť na našu podstatu, alebo azda nás chce premeniť na svoju podstatu, aby sa to, čo je ľudské, stalo božským. Preto zvolal sv. Augustín: Ó, dobrý Spasiteľ, ty nechceš premeniť moju podstatu v tvoju, ako jedlo tvojho tela; ale ty sa chceš premeniť v moju podstatu, ako pokrm môjho tela! Áno, moja osoba sa má stať skvelou, ako aj voda, alebo zrkadlo sa skveje od slnca . . .

Prví kresťania vedeli oceniť a s veľkou povďačnosťou sprevádzať túto lásku sviatostného Spasiteľa, ktorému k vôli opustili svojich najmilších, bohatstvo, pohodlnosť života, pôžitky zemské, vďačne šli do žalárov, na popravište, neľakali sa prehrozných múk a ukrutnej násilnej smrti. Sväté prijímanie bolo prameňom tejto obetavej odhodlanosti a hrdinskej vernosti k Bohu.

Že je poklona k sviatostnému Spasiteľovi naozaj našou svätou úlohou, to vysvitá už zo slova Božieho: „Nech sa mu (Synu Božiemu) klaňajú všetci anjeli.“ (Žid. 1. 6.) „Pánu Bohu svojmu budeš sa klaňať a jemu jedine poctu božskú vzdávať.“ (Mat. 4. 10.) — Boh povýšil ho (Krista Ježiša) a daroval mu meno, ktoré je nado všetky mená, aby v mene Ježišovom kľaklo každé koleno . . . , a aby každý jazyk vyznával, že Pán Ježiš Kristus je v sláve Boha Otca.“ (Mat. 4. 10.) — „Štyriadvadsať starcov padalo pred Sediacom na tróne, a klaňalo sa žijúcemu na veky vekov; a skladalo svoje koruny pred trónom a riekli: Hoden si, Pane Bože náš, prijať slávu a česť i moc, lebo ty si stvoril všetko, a z tvojej vôle bolo a stvorené je.“ (Zjav. 4. 10.) — Preto píše sv. Augustín: Nikto nepožíva to telo skôr, akoby sa mu klaňal. Nielenže nezhršíme, keď sa mu klaníme; ba vtedy by sme zhrešili, keby sme sa mu neklaňali. A dľa sv. Jána Damascenského: nijaký strom nie je tak stvorený, že by sme sa ho nemohli dotknúť, ale keď horí a stane sa uhlím, už sa ho nemôžeme do-

tknúť, preto že horí alebo že je uhlom. Tak aj telu samému sa nemôžeme klaňať, len vo vtelenom Slove; teda nie telo, ale s telom spojený Boh, Slovo si to zasluhuje. Nehovoríme totižto, že púhe telo je hodné poklony, ale telo Božie, čiže vtelený Boh . . . A či je možno neklaňať sa tejto sviatosti, keď okom viery hľadáme na ňu? Však viera tam vidí vteleného Boha, milosrdného Vykupiteľa, prísneho Sudcu, všemožúceho Vladára celého sveta. Teda s detinskou dôverou a so svätou bázňou máme pred touto sviatosťou na kolená padať.

## V.

### Požehnanie usilovnej návštevy Sviatosti Oltárnej

„Eliaš vstal a jedol a šiel v sile toho pokrmu za 40 dní a za 40 nocí až na Božiu Horu Horeb.“ (III. Král. 19. 8.) — „Chudobní jest budú, a nasýtia sa; a tí chváliť budú Pána, ktorí ho hľadajú; živé budú srdcia ich na veky.“ (Žalm 21. 27.) — Čože je dobrotou jeho, a čo je krásou jeho, len obilie vyvolených a víno plodiace panny.“ (Zach. 9. 17.) — „Poďte ku mne všetci, ktorí sa ustávajúte a ste obťažení, a ja vás občerstvím.“ (Mat. 11. 28.) — „Otvorí sa domu Dávidovmu a obyvateľom jeruzalemským studnica k obmytiu hriechu a nečistoty. (Zach. 13. 1.)

Na základe týchto trefných sľubov Božích píše sv. František Salezský: Pán Ježiš v prevel. Sviatosti Oltárnej tým, ktorí ho vrúcne a pobožne navštevujú, je pomocníkom v nebezpečiach, vodcom na cestách, radcom v pochybnostiach, svetlom v temnostiach, podporou v slabosti, potechou v útrapách . . . A preto nás oduševnene zbudzuje učiteľ Cirkvi, sv. Ambroz: Prichádzajte ku Kristovi, a bude vám spomôžené, lebo On je záživným chlebom; prichádzajte, a dá sa vám svetlo,

lebo je svetlom. Prichádzajte, a budete slobodní, lebo kde je duch Boží, tam aj voľnosť musí pano-  
vať. Prichádzajte, a budú vám odpustené hrie-  
chy, lebo je odpustením. Všetko máme u Krista  
vo Sviatosti Oltárnej. A preto prichádzajme k ne-  
mu všetci, ktorí sme slabí v ctnosti, a staneme sa  
hrdinami ctnosti. Kristus je nám vo Sviatosti Ol-  
tárnej všetko. Žiadaš liek na rany? On je vo Svია-  
tosti Oltárnej liekom. Azda ťa trápi horúčka? Je-  
žiš je vo Sviatosti Oltárnej živým prameňom. Tla-  
čia ťa zločiny? Kristus je pravdou. Potrebuješ po-  
moc? Kristus je silou. Bojíš sa smrti? Kristus je  
životom. Túžiš za nebom? Kristus je cestou do  
neba. Bojíš sa temnosti? Kristus je svetlom. Hľa-  
dáš pokrm? Kristus je jedlom. Okúsze, a uvidíš,  
aký sladký je sviatostný Ježiš.

V dobe križiackych vojen išiel do Palestíny  
proti Turkovi bojovať aj francúzsky kráľ, sv. Lu-  
dovít. Už bolo všetko pripravené, tak že sa bez  
prekážky mohlo hneď odcestovať. Už mali opustiť  
suchú zem a nastúpiť na loď. Vtedy svätý kráľ vi-  
del, že ešte čosi chybuje na lodi, totižto prev. Svია-  
tosť Oltárna. Bez nej nechcel opustiť svoju vlasť;  
chcel mať aj na lodi príležitosť k poklone a mož-  
nosť toho, aby mohli byť chorí zaopatrení a na  
tú najťažšiu cestu posilnení. V lodi spravili krás-  
nu svätyňu; na krásnom oltári bola Sviatosť Ol-  
tárna. Tak sa už mohli pohnúť. Cestou kráľ väč-  
šiu časť dňa strávil poklonou k sviatostnému Ježi-  
šovi. Svätá omša bola slúžená každý deň. Raz sa



strhol veľmi nebezpečný víchor, ktorý loď metal sem i tam. Smer cesty ztratili a zúrivé vlny hnaly loď na jednu ohromnú skrytú skalú. Vojaci si mysleli, že loď stroskotá, a že niet nádeje z hrdla smrti vyslobodiť sa. V tomto zúfalom nebezpečí každý plakal, stonal, bedákal, svojho ducha odporúčal do milosrdenstva Božieho. Len kráľ bol pokojný. Kľačiac pred oltárom so složenými rukami, vrúcne a dôveryplne sa modlil za vyslobodenie. A pomoc nevystala, lebo modlitba kráľa ľúbila sa Bohu. Loď celkom ľahko vyšla z nebezpečného miesta a víchor utíchol. Každý sa tešil vyslobodeniu. Toto veľké šťastie jednomyseľne pripisovali kráľovej vrúcnej poklone, ktorú konal pred sviatostným Ježišom. Kto vo sviatostného Spasiteľa nezlomne dúfa, nesklame sa.

Vážnou otázkou je, čo máme činiť pred prevelebnou Sviatosťou Oltárnou? Keď je P. Ježiš láskavý pri každej omši sostúpiť na oltár, ba čo viacej, v premnohých kostoloch vo dne v noci je prítomný vo svätej hostii: je slušné, sväté a pre nás veľmi spásonosné, aby sme ho aj my denne viac rázy navštívili, a to osobne, alebo aspoň duševne. A aby táto návšteva nebola nudná, alebo prázdna, podáme tu súcu látku istého veľmi nábožného a oduševneného cirkevného spisovateľa. Sviatostný Pán Ježiš hovorí k pobožnému navštíviteľovi:

Moje drahé dieťa! Ty nemusíš byť vysoko učený, aby si sa mi páčil, stačí keď ma úprimne,

zo srdca miluješ. Hovor ku mne celkom jednoducho, tak ako hovorí úprimný priateľ k dobrému priateľovi svojmu. Či nemáš takého medzi svojimi, ktorého by si mi chcel odporúčať? Akože sa volajú tvoji najmilší, alebo tvoji priatelia? Pri mne jedného každého pomenuj tú dobrú vec, ktorú mu chceš vyprosiť odo mňa . . . Žiadať veľa, čím viacej tým lepšie, veď som ja nie úzkoprsý. Ja veľmi milujem najmä tých veľkoduševných ľudí, ktorí na seba zabúdajú, kým sa o iných štedre a prehojne starajú. — Pomenuj predo mnou tých chudobných, chorých, ktorým by si rád spomohol. Ešte aj na takých pamätaj, ktorí sa odťahujú od teba. S veľkou vrúcnosťou sa modli za všetkých. — Pamätaj len vždy a pripomínaj mi môj sľub, že vyslyším prehojne každú modlitbu, ktorá je v mene mojom konaná. — Pomenuj tie zvláštne milosti, ktoré by si rád dostať? Sostavže soznam svojich duševných potrieb; potom príd' a prečítaj to tu predo mnou . . . Povedz celkom jednoducho, aký si smyselný, pyšný, sebecký, citlivý, bojazlivý a lenivý. Potom vrúčne sa modli, aby si sa mohol zbaviť týchto chýb svojich . . . Ó, ubohé dieťa moje! Neklesaj na mysli, ani sa nestrachuj! Veď je v nebi veľmi mnoho takých svätých, ktorí mali na zemi veľmi mnohé chyby; práve tak, ako aj ty; ale utiekali sa ku mne a pomaly sa zbavili všetkých chýb svojich.

Neboj sa vrúčne prosiť odo mňa telesné a duševné veci, zdravie, dobrú pamäť, zdar; . . . ja ti

to všetko chcem dať, ak to bude slúžiť na tvoje duševné spasenie . . . A teraz, čože chceš, dieťa moje. Ó, keby si len vedel, ako veľmi ti chcem pomôcť. Či nemáš teraz nijakej žiadosti? Pospomínaj podrobne všetko, čo si len žiadaš . . . Načo myslíš? Čo si žiadaš? Či pamätáš aj na mňa a na moju úctu? . . . Či nechceš urobiť niečo dobré aj za duše tých ľudí, ktorí na mňa nemyslia? . . . Teraz povedz mi len, čo ti leží najviacej na srdci? Aké úmysly, dôvody máš; aké prostriedky zamýšľaš upotrebiť? . . . A keď nedôjdeš k cieľu, povedz mi len, ja ťa uvedomím, prečo sa to tak stalo . . . Kohože chceš získať pre svoj podnik? Moje dieťa drahé; veď ja som pánom srdc; ja nakloňujem srdcia, ako sa mi len páči . . . Ja ti ochotne získam všetkých tých, ktorých potrebuješ. V tomto ohľade buď spokojný.

Azda máš aj nepriateľov? Ó, dobré dieťa moje; odhalže predomnou svoj žiaľ! Povedz mi všetko; a uvidíš, že odpustíš, a keď to urobíš, vylejem na teba prehojné požehnanie svoje . . . Azda sa bojíš nejakej nehody? Či ti azda zožiera srdce nejaká veľmi trápna úzkosť? Celkom sa sver na moju bedlive láskavú prezreteľnosť. Hľa, tu som ja, ktorý všetko vidím. Ja ťa neopustím . . . Či by si mi nevedel niečo radostného povedať? Prečo by som nemohol aj ja pocítiť tvoju uspokojúcu blaženosť? . . . Povedzže mi všetko podrobne, čo ťa od včerajška potešilo, rozradostilo, rozveselilo?! Azda nejaká návšteva ťa mile prekvapila?

Azda veľmi vzácny list ťa mile prekvapil? Azda si dostal nejaký drahý dar? Alebo si prekonal nad všetko očakávanie tvrdú zkúšku? Moje milé dieťa, veď, že to všetko sa stalo skrze mňa a s pomocou mojou. Pravda, nechceš byť nevďačný ku mne za toľké dobrodenia? Veď nesmieš zabudnúť, že dobrodenie vzbudzuje k povďačnosti. Dobrodincovi to veľmi dobre padne, keď sa mu pripomínajú jeho dobrodenia.

A či nemáš niečo milého sľúbiť? Ja čítam v hĺbokosti tvojho srdca! Ľudí možno oklamať, ale Boha nikdy nie! . . . Buď teda celkom úprimný a bezprostredný ku mne! . . . Či si celkom odhodlaný, stále a mocne vyhýbať sa všetkým príležitostiam k hriechu? Či odstrániš všetko od seba, čo ťa popudzuje k zlému? . . . Či si ochotný tú zlú knihu viacej nečítať; pretrhnúť celkom styk s osobou, ktorá podrýva pokoj tvojho srdca? Či chceš naozaj milovať všetkých tých, ktorí ťa obrazili?

Tak to bude celkom dobre, dieťa moje! . . . Teraz id' do svojej roboty. Buď mlčanlivý, slušný, ponížený, poslušný a vždy úprimný! Čistým srdcom miluj prebl. Pannu Mariu, sv. Jozefa, ktorí sú aj mne tak veľmi blízki a vzácní! . . . Zajtra ma zasa navštív tu na tomto svätom mieste, kde len požehnanie čaká na teba. Prines sem ešte ochotnejšie a láskyplnšie srdce. Zajtra budeš účastný nových milostí a nového požehnania.

Sv. Katarina janovská bola taká šťastlivá, že sa jej Pán Ježiš často a rozličným spôsobom zjavil. Mala podivné zjavenia. Jednúc videla Pána Ježiša orať, siať, okopávať; a úrodu polieval svojou vlastnou predrahou krvou. — Takto si po- čína Pán Ježiš aj v prevelebnej Sviateosti Oltárnej, ktorú neomilná Cirkev Kristova nazýva „zbo- žím vyvolených duší“, „vínom panny obživujú- cim.“ Ako roľník v potu pracuje na svojich ro- liach, tak aj P. Ježiš pracuje na poli našich sŕdc, do ktorých seje a svojou krvou zúrodňuje semä večného života. Teda na záverok počujme ešte aj to, prečo je P. Ježiš prítomný v prevelebnej Svia- tosti Oltárnej? . . .

Pred nemeckého cisára, Otto Veľký nazvané- ho, prišli dvaja roľníci, ktorí sa pravotili pre ro- ľu. Tak to vyzeralo, že sa otázka nedá ľahko rie- šiť. Cisár však celkom dal si rady: riešil vec veľ- kodušne. Odkúpil totižto roľu od skutočného ma- jiteľa a daroval ju tomu druhému roľníkovi. A tak obaja boli uspokojení.

Podobne závodily aj nebo a zem o osobu Kristovu, komu má patriť. Nebo pre seba žiadalo Krista Pána, lebo že on ta patrí, odkiaľ prišiel na zem. Ale ani zem nechcela popustiť; Kristus vraj patrí jej, lebo sa stal dobrovoľne zemským obyva- teľom, požíval úrodu zemskú, zem pila jeho krv, jeho telo bolo pochované do lona zeme.

Boh vyhovel obom: Kristus Pán vstúpil na ne- besá viditeľným spôsobom pred početnými sved-

kami s Hory Olivovej. Ale preto neviditeľným spôsobom ostal aj na zemi so svojim telom, svojou dušou; svojim božstvom, svojim človečenstvom vo Sviatosti Oltárnej, pod spôsobami chleba a vína. Teda v tejto sviatosti je stále medzi nami; vo svätej omši každodenne sa obetuje za nás a vo svätom prijímaní dáva sa nám za pokrm.

A jako blažení obyvatelia nebeskej vlasti večnou poklonou ho uctievať a nevysloviteľnou radosťou požívajú jasnú prítomnosť vznešenej osoby Krista Pána: podobne aj obyvatelia zemského údolia plačlivého bez prestania môžu sa mu s najhlbšou vrúcnosťou klaňať vo svätostánku prebývajúcemu; spolu však môžu ho kedykoľvek aj požívať vo svätom prijímaní; ba aj jeho jasnú velebnosť môžu obdivovať bystrým zrakom silnej viery . . . Daj Boh, aby sa zemskí kresťania čím lepšie usilovali spojiť sa so sviatostným Spasiteľom, s ktorým v nebi panujúcim tak blízko a nerozlučiteľne sú spojení anjeli a svätí nebeskí. Kto je Kristov na zemi, bude Kristov aj na druhom svete, aby bol účastní Jeho veľkej blaženosti večnej, akej na zemi oko nevidí, ucho nepočuje a srdce nepocíti.



Knihtlačiareň  
Spolku Sv. Vojtecha  
v Trnave  
132—1932.